

mořské stránky

PRO VODNÍ SKAUTY A SKAUTKY

5/2012

Ahoj

Tak tu máme zimu. Řeku jsme slavnostně zamkli, aby si odpočinula, lodě uložili do loděnice, abychom je přes zimu obrousili, zalepili a opravili nátěr. A také splnili požadavek Řádu plavební bezpečnosti o označení plavidel: **„Jméno a adresa vlastníka (provozovatele) plavidla musí být vyznačeno na viditelném místě, na vnější nebo vnitřní straně přední části plavidla.“**

Stačilo by to na malé připevněné cedulce, ale my to podle vzoru námořníků hrdě napíšeme na záď lodi a na před'

přidáme její jméno. A dáme jí to jako dárek k Vánocům, protože i ona je členem naší posádky.

Jonáš

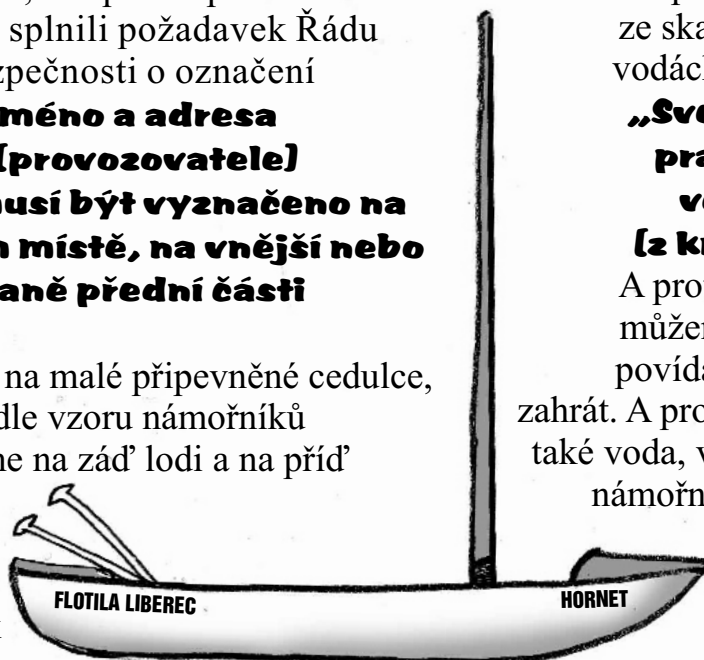
Ahoj

Ten Jonáš na loď myslí, ale na lidi by zapomněl. Vždyť my v zimním období musíme dohánět, co jsme pro samé pádlování dosud nestihli splnit ze skautské stezky! A také z jejich vodáckých doplňků. Tak třeba bod **„Své posádce převyprávím pravdivý příběh z historie vodáků nebo námořníků (z knihy nebo TV pořadu)“.**

A protože tu opravdu máme zimu, můžeme si v šeru klubovny hezky povídat a pak při víkendovce něco zahrát. A protože tu máme zimu a sníh je také voda, vybrala jsem pro vás příběhy námořníků v zimě. V pořádné zimě.

Majdalena

píše: Vezír

kreslí: JOGGS

Arktidou na západ anebo na východ?

Obeplouvat při cestě na západ do Asie celou Jižní Ameriku ani při cestě na východ do Ameriky obeplouvat celou Afriku a jižní Asii se námořníkům moc nechtělo. Proto hledali cestu severními moři, která však jsou často dlouhé měsíce zamrzlá.

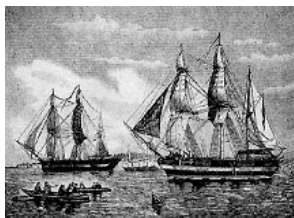
Britská admirála vyslala v květnu 1845 trojstěžníky Erebus a Terror, aby pod vedením zkušeného polárníka Sira Johna Franklina našly Severozápadní pasáž z Atlantiku do Pacifiku podél severní Ameriky.

Až v r. 1854 se objevily první zprávy a později důkazy, že Franklin cestu sice našel, ale stálo to život jeho i všech jeho mužů.

Lodě ztroskotaly, velitel zemřel během přezimování a potom postupně zahynuli všichni zbývající při pokusu o cestu pěšky. Dnes jsme přesvědčeni, že hlavní příčinou jejich smrti byly špatné konzervy.

Proplout tudy na jedné lodi dokázal až slavný norský polárník Roald Amundsen na malé lodi Gjøa v letech 1903 - 06.

Severozápadní pasáž se dnes nepoužívá, protože cestu zkrátil Panamský průplav.

Severovýchodní pasáž, tedy cesta do Číny kolem Sibíře byla hledána již od roku 1533. První, kdo jí opravdu proplul, byl švédský polárník Adolf Erik Nordenskjöld v letech 1878 -79 na lodi Vega.

Jeho slávu pak trochu zastínila tragédie lodi Jeanette. Ta se pod velením Američana George Washingtona de Longa původně vydává zachránit Vagu, ale pak se vydává na sever od Beringova průlivu. Led však loď unáší k západu, zničí ji a zoufalí členové posádky hledají pomoc pěšky.

I když se tak dostali až k Jakutům na břehu řeky Leny, umírají vysílením.

Severovýchodní cesta je výhodná a stále více se jí využívá díky ledoborcům i oteplování Arktidy.

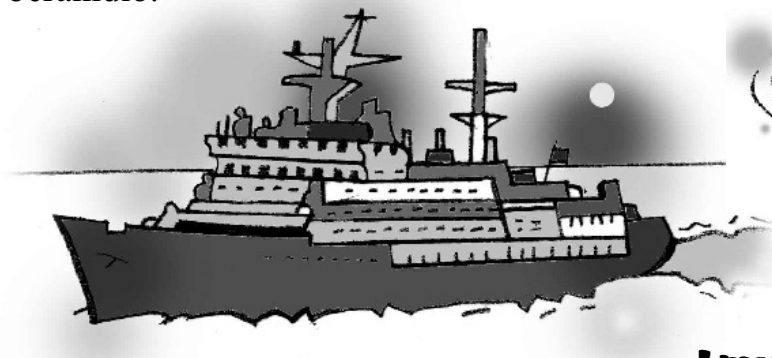
Amundsen

Nordenskjöld

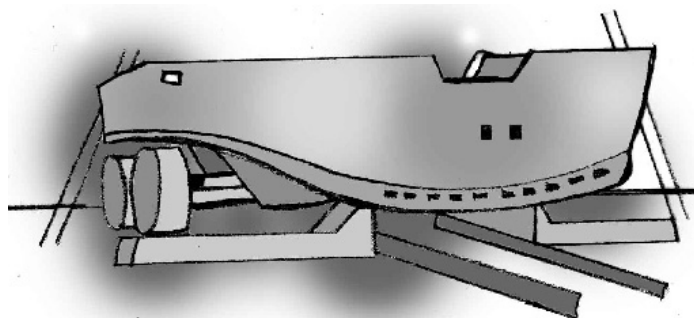
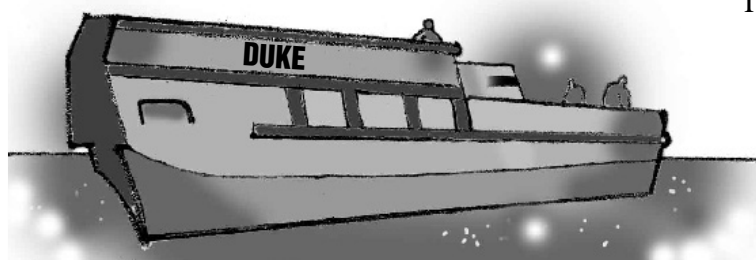
Jak pracuje ledoborec

Ledoborec led nekrájí, to dělají s relativně tenkým ledem tzv. ledořezy s ostrou zesílenou přídělí. Ledoborec led láme svou vahou po najetí zešikmené ploché přídělě na led. Je-li led silnější než půl metru, rozbíjí jej opakovanými nárazy jako beranidlo.

I my umíme postavit ledoborec

Pro ruskou zakázku postavila loděnice Barkmet ve Lhotce nad Labem přes 34 metrů dlouhý a 11 metrů široký univerzální tlačný a tažný remorkér Duke s dvojitým pláštěm. Právě dvojitý plášť, do kterého lze napouštět vodu, jej předurčuje k lámání ledu v Severním oceánu. Ze Lhotky u Lovosic putuje Duke do Hamburku, Nizozemí a ruského Archangelska.

DUKE v suchém doku

Zkus být ledoborcem

Po vykoupání ve vaně vytáhni zátku a zůstaň chvíli ležet ve vaně. Pozoruj, jak zdánlivě roste tvá hmotnost, protože přestáváš být těleso nadlehčované Archimédovým zákonem. Takto láme ledoborec vlastní hmotností led.

I my máme polárníky

Jan Welzl,

rodák z moravského Zábřehu, došel po r. 1892 s koňským či psím potahem až na Novosibiřské ostrovy v Severním moři.

Zde byl zlatokopem, lovcem, obchodníkem, rybářem, poštmistrem, soudcem, náčelníkem. Říkal si Eskymo Welzl nebo Arctic Bismarck. Po třiceti letech ztroskotál se zásilkou koží a po záchráně byl poslán do Československa, o jehož existenci vůbec nevěděl. Po čase odjel do Kanady, ale dál už jej Američané ani Sověti nepustili. Zemřel v Dawson City, kde byl považován za výtečného znalce indiánských a eskymáckých jazyků.

Podle jeho vyprávění byly napsány knihy Třicet let na zlatém severu, Strýček Eskymák a j.

Co zpívala Majdalena:

Severní vítr

Jaroslav Uhlíř / Zdeněk Svěrák

Jdu s děravou patou, mám horečku
zlatou

Jsem chudý, jsem sláb a nemocen
Hlava mě pálí a v modravé dáli
Se leskne a třpytí můj sen

Kraj pod sněhem mlčí,
tam stopy jsou vlčí
Tam zbytečně budeš mi psát
Sám v dřevěné boudě

sen o zlaté hroudě
Já nechám si tisíc krát zdát

R.: Severní vítr je krutý,
počítej lásko má s tím
k nohám ti dám zlaté pruty
nebo se vůbec nevrátím

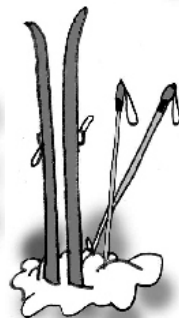
Tak zarůstám vousem
a vlci už jdou sem
Už slyším je výt blíž a blíž
Už mají mou stopu, už větrí že kopu
svůj hrob a že stloukám si kříž
Zde leží ten blázen, chtěl vilu,

chtěl bazén
A opustil tvou krásnou tvář
Má plechovej hrnek
a pár zlatejch zrněk
Nad hrobem polární zář

R.:

Achle kreskil Jonáš

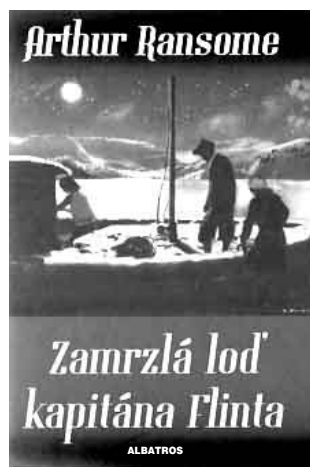

kapitán radí

Zahrajte si s námi

Objevování severozápadní nebo severovýchodní pasáže může posloužit jako námět mnoha zimních výprav za jakéhokoli počasí. Udržujte severovýchodní anebo severozápadní směr podle slunce, budujte postupové tábory, učte se rozdělat oheň a ohřát jídlo ve sněhu, pořádejte psí závody.

Hezký popis zimních dobrodružství nalezneš třeba v knize Artura Ransoma Zamrzlá loď kapitána Flinta. Na statek u jednoho anglického jezera přijíždějí sourozenci Dick a Dorotka,

potkávají místní party Vlaštovky a Amazonky a společně se vžijí do úlohy polárních badatelů, přičemž houseboat strýčka Jima alias kapitána Flinta se změní na loď Fram.